

I början av juni samlades deltagarna i Riksförbundet HjärtLungs kongress 2025 på Aronsbergs konferenshotell utanför Bålsta. Här kommer åtta sidor om vad som hände och diskuterades under dagarna tre. Vill du veta mera finns allt om kongressen på www.hjart-lung.se – använd qr-koden för att enkelt komma direkt dit.

TEXTER & ENKÄTER Linda Swartz
FOTO Stefan Bladh

Vad betyder förbundet och kongressen för dig?

Olle Flodin och Monica Nyström, Riksförbundet HjärtLung Västra Götaland:

– Att komma hit ger nya impulser till vår verksamhet. Och så får man ett ansikte på dem som väljs till olika poster. Det som ligger mig varmast om hjärtat är att alla ska få den vård de behöver, säger Olle Flodin.
– Det handlar om att finnas till för, och dela erfarenheter med, de som är nyinsjuknade. Att stötta dem ut i livet igen. För mig betyder kongressen att människor från hela landet gör något stort och viktigt tillsammans, som ger kraft till vårt kommande jobb, säger Monica Nyström.

Det som ligger mig varmast om hjärtat är att alla ska få den vård de behöver

Ordföranden:

”Det är medlemmarna som har kunskapen om hur vården bör förbättras”

Fler medlemmar, stärkt bas i organisationen och ännu bättre samverkan med omvärlden. Det är receptet på riktigt gott genomslag för Riksförbundet HjärtLungs frågor i samhällsdebatten, enligt Anders Åkesson.

– Vår organisation byggs från botten och upp. Det är våra medlemmar ute i landet som har kunskapen om hur vården bör förbättras, säger Anders Åkesson, som har fått nytt förtroende som förbundsstyrelsens ordförande.

För att samla in insikter från medlemmarna har förbundsstyrelsen ett nytt grepp: en stående punkt på mötena där någon lokal- eller länsförening eller medlemsorganisation berättar om sitt arbete. För Anders Åkesson är det även viktigt att utveckla föreningarnas förutsättningar att rekrytera förtroendevalda.

Riksförbundets uppdrag är att verka för att individer som har hjärt-, kärl- eller lungsjukdom ska få ett bättre liv. Men Anders Åkesson tror att förbundet även behöver prata samhällspolitik kring sjukvård och ohälsa i stort.

– Jag är lite oroad för vårdens utveckling generellt, att samhället inte kan erbjuda jämlik vård och att jämlik hälsa inte kan upprätthållas. Din plånbok eller var du bor ska inte avgöra vilken vård du får.

Därför hoppas Anders Åkesson att förbundet kan samverka ännu mer med andra aktörer inom vården, näringslivet och civilsamhället. Siktet är inställt på en nationell hjärtplan för hjärtsjukvården och fortsatt fokus på en personcentrerad KOL-vård.

Anders Åkesson understryker också betydelsen av lyckad medlemsrekrytering.

– Ju fler medlemmar vi blir, och från fler olika grupper i samhället, desto starkare blir vår organisation. Och desto starkare blir genomslaget för våra idéer. ●

Gunilla Thofeldt, Riksförbundet HjärtLung Örebro:

– I vanliga fall jobbar man i sitt eget lilla län, men här på kongressen får man träffa alla från hela Sverige. Men mellan kongresserna blir det något av ett glapp, då blir verksamheten vad vi i länen gör den till. Det viktigaste för våra medlemmar är att få träffas. Det är det som är grejen! Därför är det viktigt att vi i Riksförbundet HjärtLung är rustade på andra sätt än bara det digitala. Många medlemmar är inte redo att ”bli digitala”.

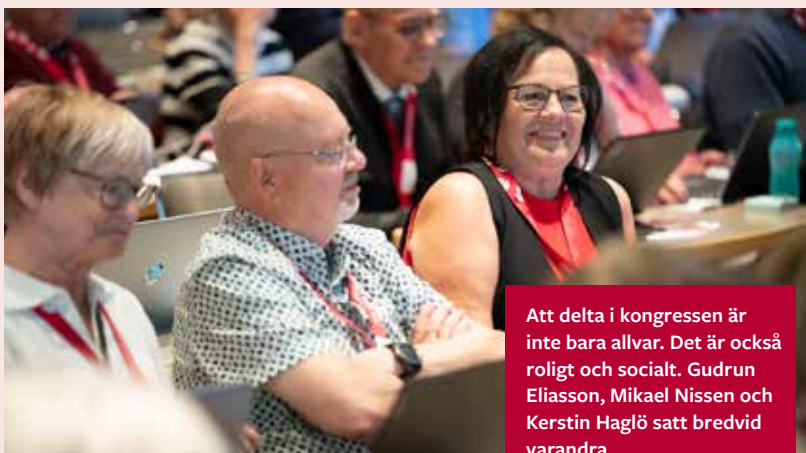

Anders Åkesson fortsätter som Riksförbundet HjärtLungs ordförande i ytterligare fyra år. Han tackade ödmjukt kongressen för det förnyade förtroendet och lovade att förvalta det väl.

Under vissa punkter fylldes talarlistan på när ombuden ville framföra synpunkter eller yrkanden. Här är det Anders Norman från Apné Sverige som har ordet.

Fullt fokus krävdes av kongressdeltagarna så att de bästa besluten kunde fattas.

Att delta i kongressen är inte bara allvar. Det är också roligt och socialt. Gudrun Eliasson, Mikael Nissen och Kerstin Haglö satt bredvid varandra.

Datorer och mobiltelefoner kan behövas för att hänga med. Här kollar Henry Dahlbäck och Agneta Pettersson upp något. På samma rad satt också Siw Gidlöf, Alf Olsson och Bertil Nilsson.

Vad fyller kongressen egentligen för funktion? Vilka är på plats? Och på vilket sätt kan kongressen ha betydelse för dig som enskild medlem? Här får du svaren.

Vad gör kongressen – och varför är den viktig för dig?

Riksförbundet HjärtLungs kongress brukar hållas vart tredje år, men från och med nu vart fjärde. Kongressen är förbundets högsta beslutande organ. Kort sagt fungerar den som ett stort årsmöte där man bestämmer vad organisationen ska arbeta med framöver. Det är här den gemensamma färdriktningen sätts.

PÅ KONGRESSEN VÄLJS BLAND annat en ny förbundsstyrelse och en ordförande utses. Ombuden tar även ställning till inkomna motioner, ekonomiska frågor och förslag om

framtida satsningar – som vilka utvecklingskliv som ska prioriteras, hur mycket som ska satsas på aktiviteter eller om särskilda diagnosgrupper ska lyftas fram lite extra.

Det är du som medlem som har makten. Du kan skriva en motion till kongressen och föreslå vad du tycker att Riksförbundet HjärtLung borde göra. Oavsett om du är väldigt aktiv eller bara brukar gå på något enstaka vattengympapass: alla medlemmar har rätt att påverka.

Men att samla alla 35 000 medlemmar på ett och samma ställe är förstås omöjligt. Därför utses upp till 75

ombud som representerar dig och övriga medlemmar. Ombuden väljs vid länsföreningarnas eller medlemsorganisationernas årsmöten, men du kan föreslå personer i din lokalförening som du tycker skulle göra ett bra jobb.

KONGRESSEN PÅGÅR i tre dagar. Kongressen fokuserar på förhandlingar, samtal och sociala aktiviteter.

Det är alltså här – efter samtal, diskussion och omröstningar – besluten fattas som påverkar vad ditt medlemskap i Riksförbundet HjärtLung kommer att innehålla de närmaste åren. ●

Pausjympa håller hjärnan igång. Motionsledaren Anita Svensson fick fart på Anna-Marta Roos Näslund, Jörgen Warberg och övriga ombud.

Som ombud har man ansvar att stå upp för sin och medlemmarnas åsikt. Här har Björn Carlqvist från Skåne greppat mikrofonen.

Ombudens roll på kongressen

■ Sådant som ombuden är med och beslutar om:

- Röstar på de personer hen tycker ska sitta i förbundsstyrelsen och är med och utser förbundsordförande.
- Bestämmer vad Riksförbundet HjärtLung ska arbeta med övergripande, exempelvis hela organisationens verksamhetsinriktning eller om stadgeändringar.
- Avgör vilka förslag från medlemmarna, det vill säga inkomna motioner, som hen anser är bra för riksförbundet och vilka som inte är det.
- Tar ställning till ekonomiska frågor, exempelvis medlemsavgifter och förbundsavgift.
- Avgör om förbundsstyrelsen har arbetat på överenskommet sätt, alltså om ledamöterna bör få ansvarsfrihet.

Vad betyder förbundet och kongressen för dig?

Kicki Fjellström, Riksförbundet HjärtLung Stockholm:

– Jag tycker att det ska vara mycket debatt på en kongress, att alla är verkligen involverade i besluten om framtiden. Förbundets viktigaste roll är att lyfta fram hjärt-, kärl- och lungsjukas livsvillkor. Vi borde vara en värdefull röst gentemot regionerna och beslutsfattare. Intressepolitiken är mycket viktig, men man måste också som medlem kunna komma och ha roligt hos oss!

Jag tycker om det sociala, här på kongressen träffar man likasinnade och kan knyta nya kontakter. När jag själv drabbades av hjärtinfarkt kände jag mig som ett frågetecken.

Bertil Nilsson, Riksförbundet HjärtLung Värmland:

– Det är första gången för mig. Jag tycker om det sociala, här på kongressen träffar man likasinnade och kan knyta nya kontakter. När jag själv drabbades av hjärtinfarkt kände jag mig som ett frågetecken. Hur skulle det bli nu? Men i Riksförbundet HjärtLung fick jag chans att prata med sådana som gått före, som kommit längre än jag. Nu kan jag själv ge information till någon som är nysjuk.

I kongressalen varvades föreläsare på scenen med diskussioner om motioner och andra förslag som det skulle beslutas om. Här är några av de viktiga besluten som togs.

De klubbade besluten

■ Det är inte vanligt men ibland händer det att en förening inte har årsmöte. Då får länsföreningen eller förbundsstyrelsen lov att ta över tillfälligt och kalla medlemmarna till ett sådant. Detta är viktigt – vi behöver kunna visa att alla våra föreningar fungerar, både för medlemmarna och när vi söker statsbidrag.

Fokus på medlemsorganisationerna

■ Riksförbundets medlemsorganisationer har nu fått ett eget kapitel i stadgarna. På så vis blir både deras rättigheter och ansvar tydligare än i dag. Alla har också ett mandat till riksförbundets kongress. Har organisationen 500 eller fler medlemmar får den två mandat.

250 kr/år NY MEDLEMSAVGIFT – EFTER MYCKET DISKUSSION

■ Största debatten i kongresshallen handlade om medlemsavgifter. Styrelsen hade föreslagit en ny avgift på 300 kronor per person och år under 2026–2029, mot dagens 200 kronor. Dessutom ingick i förslaget ett familjemedlemskap till lägre avgift och att den del av avgiften som går till förbundet centralt skulle öka från 40 till 50 procent.

Flera ombud kom med argument emot dessa höjningar, bland annat att det var en för stor höjning på en gång – i en tid då många människor har fått försämrad ekonomi. Efter ett antal inlägg i debatten valde styrelsen att överlägga en stund i ett annat rum. De återkom med ett nytt förslag: 275 kronor i medlemsavgift, inget särskilt familjemedlemskap samt avgiftsfritt för minderåriga. De hade behållit sitt förslag om att förbundet får 50 procent av medlemsavgifterna.

Ytterligare diskussion och yrkanden från ombud, alltså motförslag, följde. Sedan landade kongressen i beslutet att medlemsavgiften blir 250 kronor och förbundsavgiften fortsatt 40 procent. I frågan om att ha avgiftsfritt för unga under 18 år men inget familjemedlemskap var ombuden och styrelsen överens.

FYLLNADSVAL I FÖRENINGEN

■ En nyhet i stadgarna: om ordföranden eller kassören avgår mellan två årsmöten kan styrelsen – efter förslag av valberedningen – kunna utse en ersättare. Det gör att arbetet lättare kan rulla på utan uppehåll till nästa årsmöte.

KONGRESS VART FJÄRDE ÅR

■ Med fyra år mellan kongresserna får vi mer tid för bättre kvalitet, effekt och delaktighet i de beslut som tas.

Förbundsstyrelsen och förbundskansliet får också bättre förutsättningar att arbeta långsiktigt med våra viktiga frågor.

JOURNALER ÖVER GRÄNSERNA

■ Kongressen sade ja till en motion – ett medlemsförslag – som kommit in. Resultatet är att riksförbundet ska arbeta ännu hårdare för att patientjournaler ska vara tillgängliga för behandlande läkare oavsett region. Patienten ska inte själv behöva se till att läkaren kan läsa journalen.

Genomgång av stadgarna

■ En städning har gjorts av stadgarna för att följa sin tid. En större smidighet finns nu kring föreningar som har problem att fylla sin styrelse och är på väg att lägga ner. I stället för att direkt behöva ta ett slutligt beslut om nedläggning så har man två verksamhetsår på sig. Målet är att behålla alla våra viktiga föreningar.

Vad betyder förbundet och kongressen för dig?

Gunilla Friman, Riksförbundet HjärtLung Skåne

– Det är intressant för mig att lära mig vad alla har för roller och hur en kongress fungerar, eftersom det är första gången jag är med. Det har varit bra föreläsningar och samtal. Jag är här för att kunna ta med mig kunskap hem till min lokalförening i Malmö. Mitt uppdrag är ju att få personer med hjärt-, kärl- och lungsjukdom att känna sig engagerade i verksamheten.

Anders Norman, styrelsen för Apné Sverige:

– För mig är det viktigt att vi har en dynamisk dialog och en konstruktiv diskussion om verksamheten. Självklart om det vi har gjort, men framför allt om det vi ska göra framöver. Jag är diagnosstödare och då får jag prata om en människas hela liv, inte bara den medicinska dimensionen. När förbundet stöder forskning ska den handla om människans situation i vården, inte medicinska frågor. Ett patientförbund ska syssla med livet.

Ett patientförbund ska syssla med livet

Mia Häll, Riksförbundet HjärtLung Kronoberg:

– Det är fantastiskt att komma hit och få så mycket input från andra i förbundet. Man jobbar ofta mycket lokalt, i sin lilla hörna, och då är det så viktigt att träffa andra. Det är också intressant med proceduren, valen och argumentationen. Lokalt tycker jag att det viktigaste är att vi ses fysiskt. Den sociala gemenskapen är så mycket värd. Ett bra sätt är genom fysiska aktiviteter. Hos oss har vi till exempel en populär bassänggrupp.

Huvudtalare:

”En ideell organisation som vill locka fler måste ha en engagerande vision – det är grundläggande”

Hur kan en ideell organisation hitta nya sätt att engagera människor – och förbli relevant i framtiden? De frågorna har årets huvudtalare Silvia Kakembo funderat mycket på.

– Det finns en myt om ideellt engagemang i dag: att folk inte är intresserade av att vara med. Men forskning visar att andelen av befolkningen som arbetar ideellt har varit stabil runt femtio procent i åtminstone trettio år, säger Silvia Kakembo som är chef för pr- och kommunikationsbyrån Arena Opinion.

Hon förklarar att bilden av det minskade engagemanget grundas på att klassiska ideella rörelser som politiska partier och fackförbund tappar medlemmar. Men människor ägnar sig i stället åt idrotts- och patientföreningar eller socialt arbete. Dessutom finns det en stor andel som inte engagerar sig i dag, men kan tänka sig att göra det i framtiden.

– En ideell organisation som vill locka fler måste ha en engagerande vision, det är grundläggande. Man måste vara på väg någonstans och vara tydlig med vilket samhälle man vill ha, säger Silvia Kakembo.

Organisationen måste också erbjuda ett sammanhang där nyttan av att vara med överväger bekvämligheten i att stå utanför. Silvia Kakembo framhåller också att framtidens föreningsmedlemmar vill ha fler former för djupare engagemang, inte bara möjligheten att sitta i styrelsen. Nästa steg är att organisationen måste få alla grupper som berörs av verksamheten att känna sig inkluderade.

– Jag tror också att digitala engagemangsformer blir allt viktigare. Riksförbund är ofta indelade utifrån geografi, men är det verkligen det bästa sättet 2025 – och i framtiden? ●

Huvudtalare Silvia Kakembo engagerade kongressdeltagarna med sina inspirerande tips om hur man hittar och välkomnar nya medlemmar.

De 13 som ska leda Riksförbundet HjärtLung

Vilka ska styra Riksförbundet HjärtLung framåt och vad kan var och en av dem bidra med under den kommande mandatperioden? Här får du hela listan på personerna i nya styrelsen.

Ordförande

Förbundsordförande: Anders Åkesson, Malmö (omval)

”Jag vill fortsätta leda förbundsstyrelsen genom att lyssna aktivt i både styrelsen och föreningarna. Jag vill leda vår fina organisation framåt, men det är alltid laget före jaget. Vi ska vara välkomnande på alla nivåer, få fler medlemmar än i dag, samverka med civilsamhället och stärka opinionsbildningen.”

Jörgen Warberg, förste vice ordförande i FS, Öckerö (omval)

”Jag bidrar med lång erfarenhet från näringslivet och föreningslivet. För mig är det viktigt att vara ute i organisationen! Jag hoppas att vi till 2030 har blivit 50 000 medlemmar. Vi bör också stärka vår roll i European Heart Network och bidra till mer tillgänglig vård och fast läkarkontakt.”

Karin Thalén, andre vice ordförande i FS Uppsala (omval, ny roll)

”Jag tar med mig min erfarenhet som sjuksköterska och chef i arbetet för att påverka vården till det bättre – nationellt, regionalt och lokalt. Samarbetet med HjärtLungfonden är viktigt: vi stärker patienter och närstående med kunskap, fysisk aktivitet och gemenskap.”

Anders Teljebäck, ledamot, Västerås (nyval)

”Jag kan bidra med min långa erfarenhet från folkrörelser och politik samt min lokala förankring. Jag vill att Riksförbundet HjärtLung ska bli en starkare kraft för bättre hjärt-, lung- och kärlsjukvård och ökad livskvalitet för målgruppen. Vi ska vara den kraften på alla samhällsnivåer.”

Gudrun Eliasson, ledamot, Lycksele (omval)

”Mitt bidrag är att vara förändringsbenägen och lyhörd. Verksamhetsplanen är vårt verktyg för att bygga en modern organisation för alla medlemmar. Vår patientorganisation ska ha ett tydligt och starkt varumärke och vara en självklar partner till kommuner och regioner i utvecklingen av vården.”

Sture Olsson, ledamot, Umeå (omval)

”Eftersom jag har varit säljare hela livet hoppas jag att den kunskapen och kompetensen ska leda Riksförbundet HjärtLung framåt. Jag vill se större bredd på samarbete med olika myndigheter, regionerna, kommunerna och den akademiska världen.”

Siw Gidlöf, ledamot, Karlstad (nyval)

”Som ledamot i förbundsstyrelsen kan jag bidra med min erfarenhet från lokalt och regionalt föreningsengagemang. Jag vill se att Riksförbundet HjärtLung de närmaste åren utvecklas till en ännu mer välkänd patientorganisation och att vi blir 5000 fler.”

Thomas Andersson, ledamot, Halmstad/Lungfibrosföreningen (nyval)

”Jag hoppas kunna bidra med ett stort engagemang och ett brett nätverk i lungsjukvården i Sverige. Jag vill medverka till att Riksförbundet HjärtLung framöver utvecklas till en stor och viktig partner till svensk hälso- och sjukvård rörande hjärt-, kärl- och lungsjukdomar.”

Maud Molander, ledamot, Sollentuna (omval)

”Jag vill bidra som god företrädare för riksförbundet i medlemsvärning och opinionsbildning. Mitt mål är att marknadsföra våra frågor så att vi inte sammanblandas med HjärtLungfonden. Om 3–4 år vill jag att vi är Sveriges största patientorganisation med lägre medelålder bland medlemmarna.”

Eva Finn-Andersson, ersättare, Sotenäs (nyval)

”Jag vill bidra med mitt engagemang, intresse för HLR och min erfarenhet från skolans värld. Framtidens Riksförbundet HjärtLung företrädare som tidigare alla med hjärt- och lungbesvär. Vi har fler och yngre medlemmar, utvecklar HLR och ökar antalet tillgängliga hjärtstartare över hela landet.”

Bernt Henriksson, ersättare, Luleå (nyval)

”Jag kommer att bidra med kompetens och engagemang för att påverka beslutsfattare och utförare inom vården. Som patientorganisation ska vi vara en samarbetspartner med vården för att förbättra förutsättningarna för oss med hjärt- och lungproblem. Vi ska också bli fler medlemmar.”

Marie Kurtsdotter Ekelund, ersättare, Stockholm (nyval)

”Med min erfarenhet från näringsliv och civilsamhälle förstår jag vikten av samarbete. Jag vill lyfta fram betydelsen av gemenskap som en väg till ökad livskvalitet. Riksförbundet ska i framtiden ha god ekonomi, vara Sveriges största patientorganisation och locka fler och yngre medlemmar.”

Rolf Pettersson, ersättare, Helsingborg (omval)

”Jag kan bidra med bland annat min erfarenhet som patientföreträdare i regionen. Ett mål för förbundet ska vara att vården tar hjälp av oss och vår samlade kunskap. Jag hoppas inför framtiden att vår verksamhet gör att fler håller sig friska och klarar att leva ett bra liv efter en hjärthändelse.”

Anders Åkesson i diskussion med den omvalde styrelseledamoten Maud Molander.

Efter kongressen är nu Riksförbundet HjärtLung redo att satsa framåt. Här är fem punkter riksförbundet kommer att fokusera extra på.

Sex punkter att satsa på nu

Stötta föreningarnas verksamhet

■ Vi vill stödja och stimulera läns- och lokalföreningarnas samt medlemsorganisationernas verksamheter, och vid behov bidra till att nya föreningar bildas.

Värva nya medlemmar

■ Vi vill värva nya medlemmar, behålla befintliga medlemmar och nå nya målgrupper som vi inte har nått tidigare.

Få fler förtroendevalda och föreningsaktiva

■ Vi vill skapa goda förutsättningar för föreningarna och dess valberedningar att rekrytera förtroendevalda och föreningsaktiva.

Ha hållbar ekonomi

■ Vi vill nå en hållbar ekonomi genom att ha koll på kostnaderna och öka intäkterna via medlemsavgifter, insamlingar, samarbeten och sponsring.

Göra det enklare för alla att använda digitala verktyg

■ Vi vill satsa på digitala verktyg och kunskap i hela organisationen för att öka säkerheten och göra verktygen lättare att använda.

Stärka varumärket

■ Vi vill stärka vårt varumärke som en modern patientorganisation genom att följa vår plan för kommunikation.

Generalsekreterare:

”Det viktigaste är att vi lyckas möta alla de människor som skulle behöva vårt stöd”

I ungefär ett halvår har Ulrica Sundholm varit Riksförbundet HjärtLungs generalsekreterare. Nu är det hon som ska leda det praktiska förvaltandet av kongressens beslut.

Ulrica Sundholm säger att hennes första tid på jobbet har varit fantastisk. Hon känner sig glad, ödmjuk och tacksam för möjligheten att arbeta på förbundet.

– Redan i förväg hade jag en mycket positiv bild av uppdraget och organisationen, men varje dag blir jag förbluffad över medlemmarnas oerhörda engagemang. Alla ger av sin tid och sin kraft på ett mycket generöst sätt. Det har gjort starkt intryck på mig.

I en orolig omvärld, där principer om människors värde och ansvar är hotade, upplever Ulrica Sundholm att det är extra värdefullt att få arbeta för Riksförbundet HjärtLung – en organisation som är med och bygger demokratin. Hennes fokus under de kommande åren framåt är att öka intäkterna till riksförbundet, både på befintliga sätt och på nya. Några idéer att utvärdera är till exempel att arbeta mer i projekt som finansieras av stiftelser och att samarbeta med företag.

– Vi är en stark organisation med mycket viktiga frågor, jag tvivlar inte på att vi kommer att hitta goda samarbetspartner.

Ett annat fokus är att rekrytera nya medlemmar med målet att bli Sveriges största patientorganisation.

– Det är ett mål som går att mäta, men det får inte bli ett självändamål. Det viktigaste är att vi lyckas möta alla de människor som skulle behöva vårt stöd. Och vi ska vara den starkaste patientrösten. ●

Riksförbundet HjärtLungs nya generalsekreterare Ulrica Sundholm deltog i sin första kongress och mötte medlemmarnas samlade representanter.